

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

LA VIDA DELS CARRILAIRES

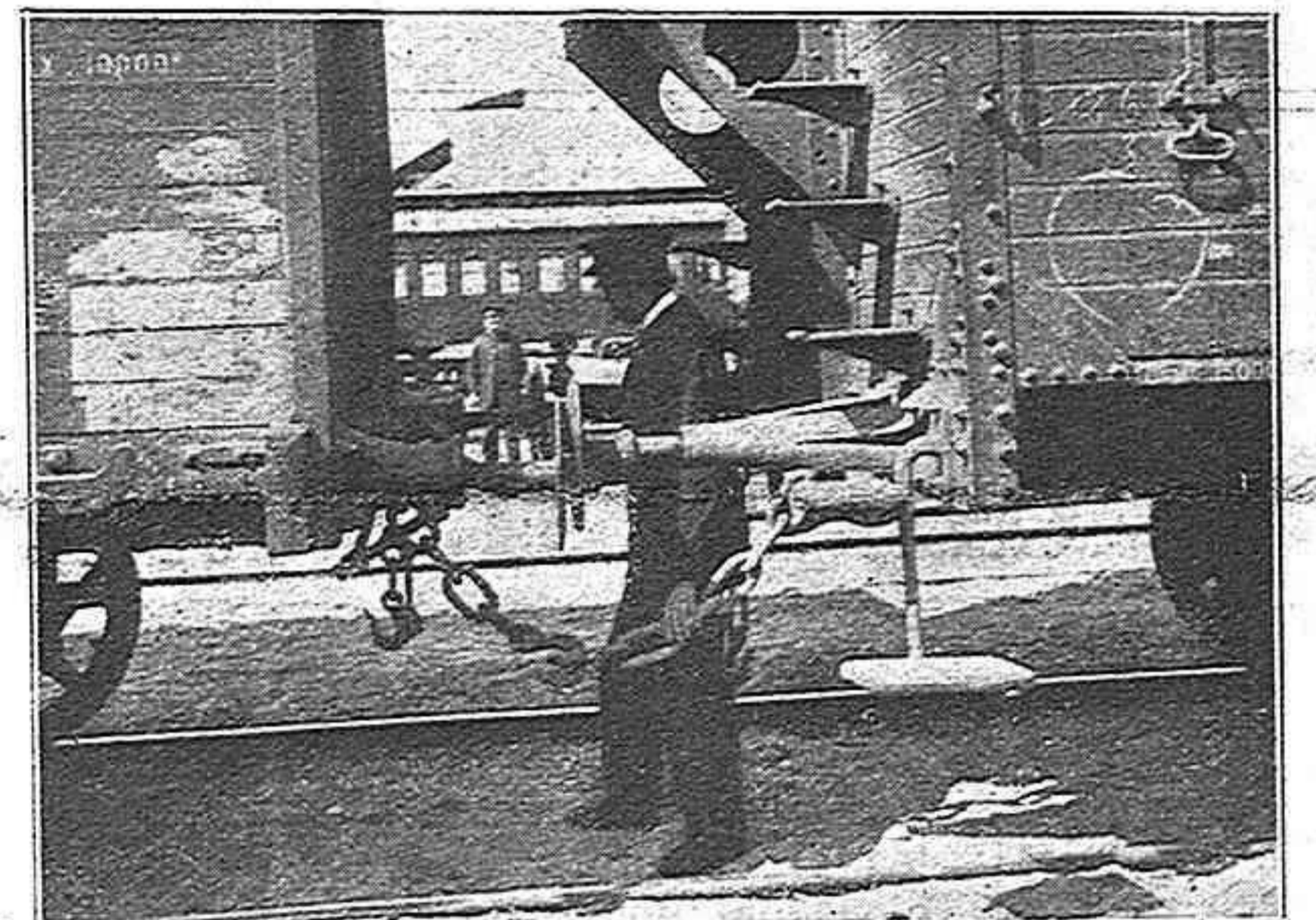
(Notes informatives pera l'història d'un conflicte obrer)

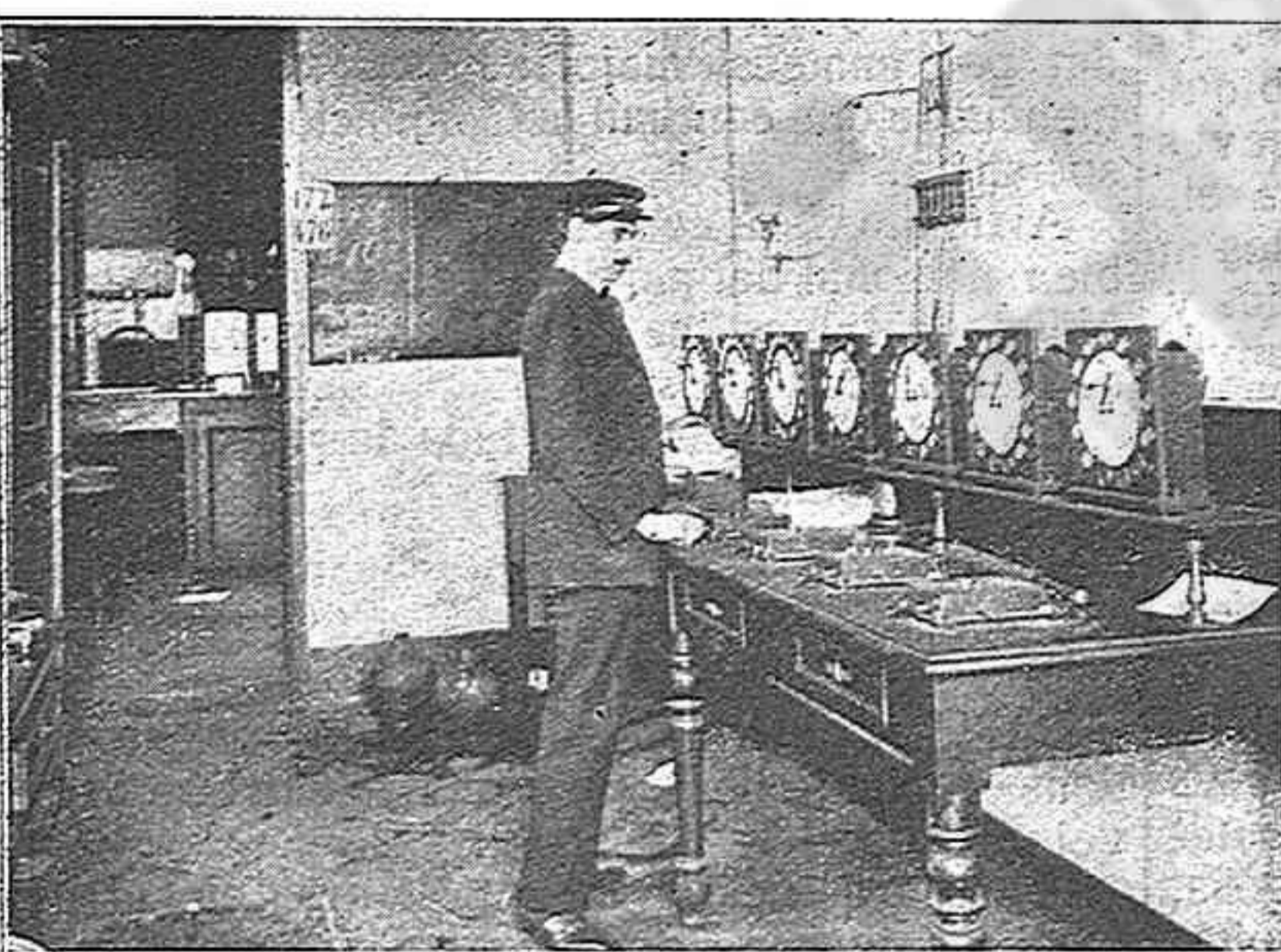
TAQUILLER
Treballa 12 hores o més; y cobra 12 rals diaris.

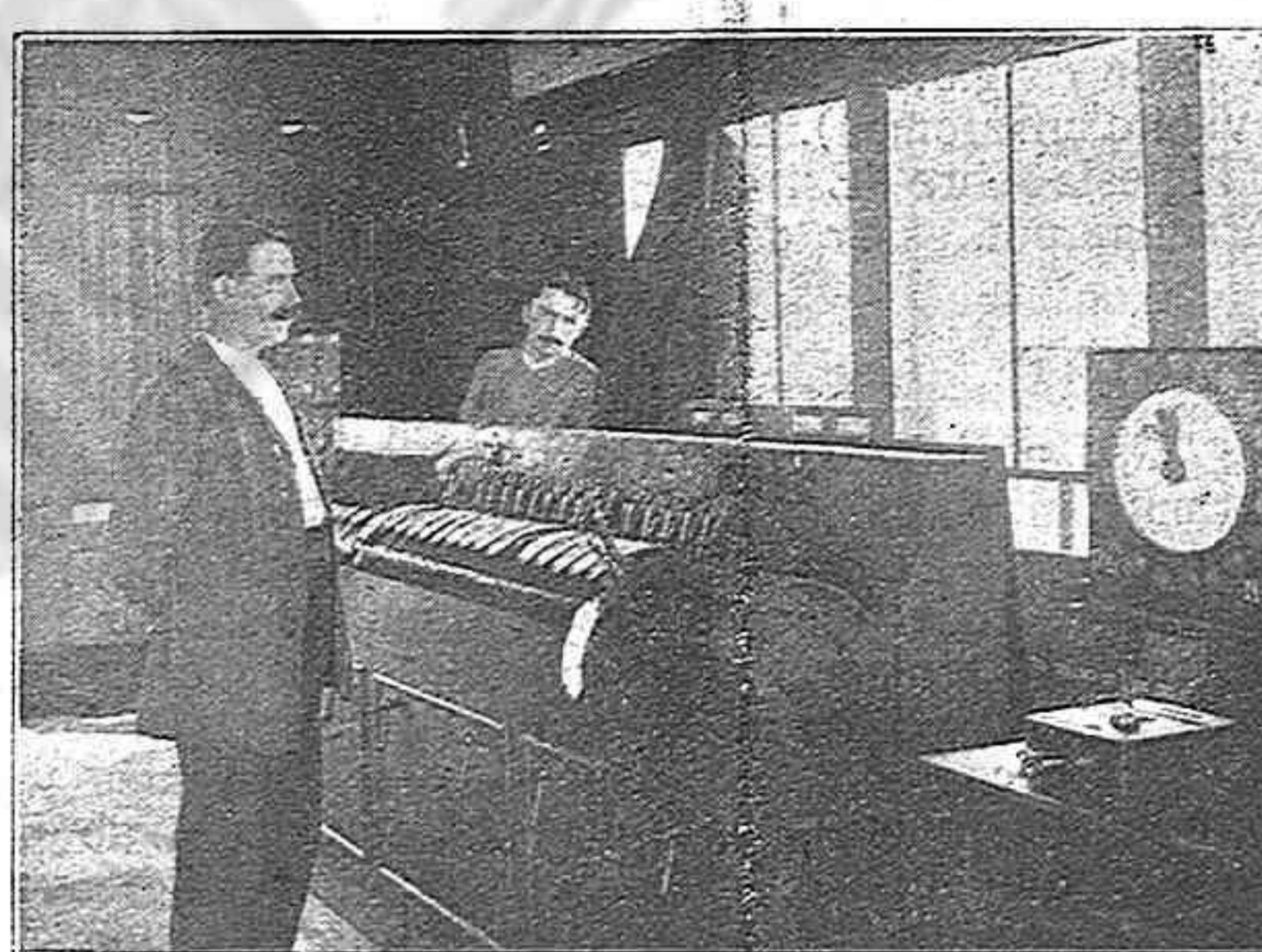
Mosso d'Estació
Treballa 16 hores y cobra 10 rals.

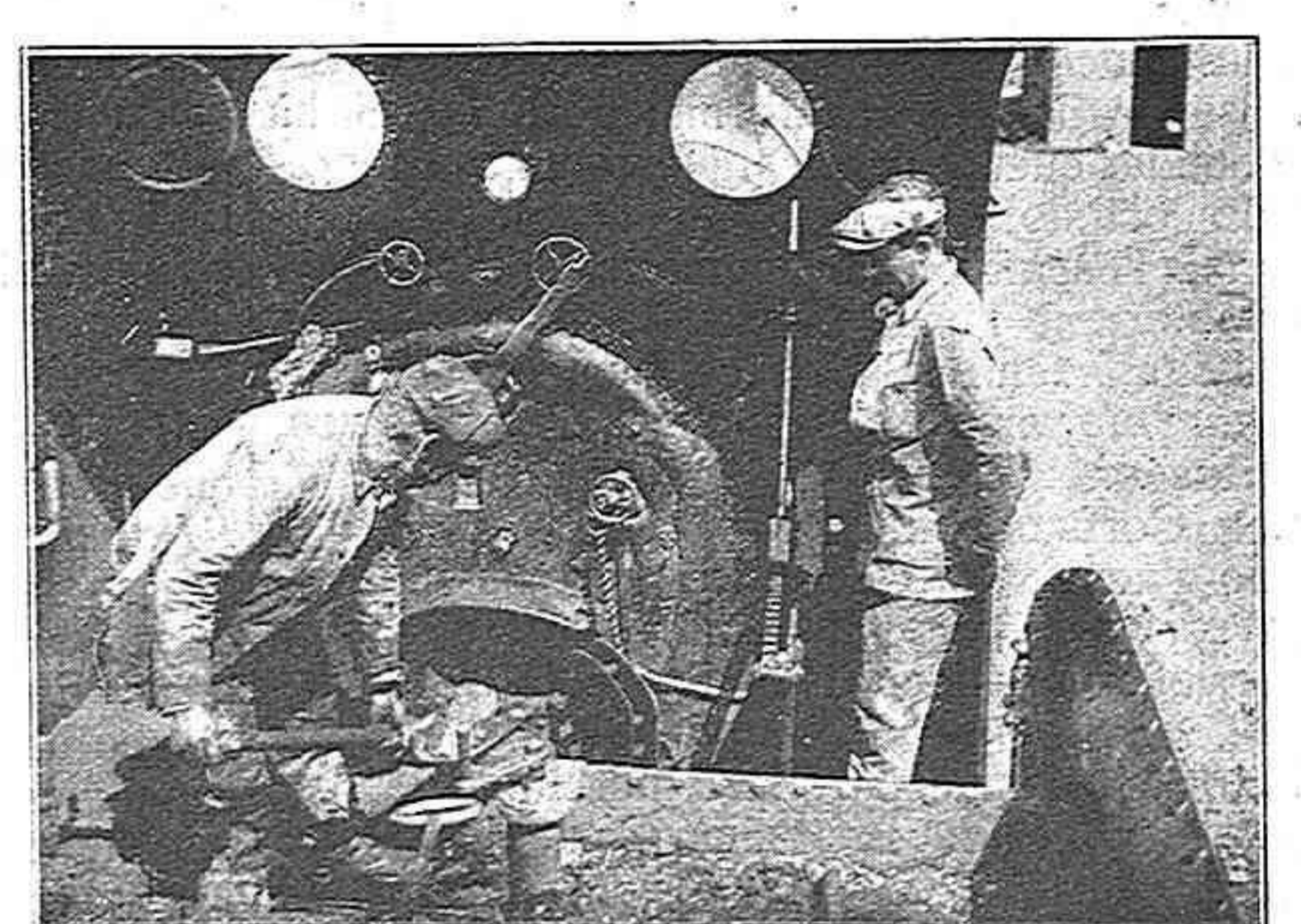
ENGANXADOR
Treballa 12 hores y cobra 12 rals.

TELEGRAFISTA AUXILIAR
Treballa 12 hores y cobra 11 rals.

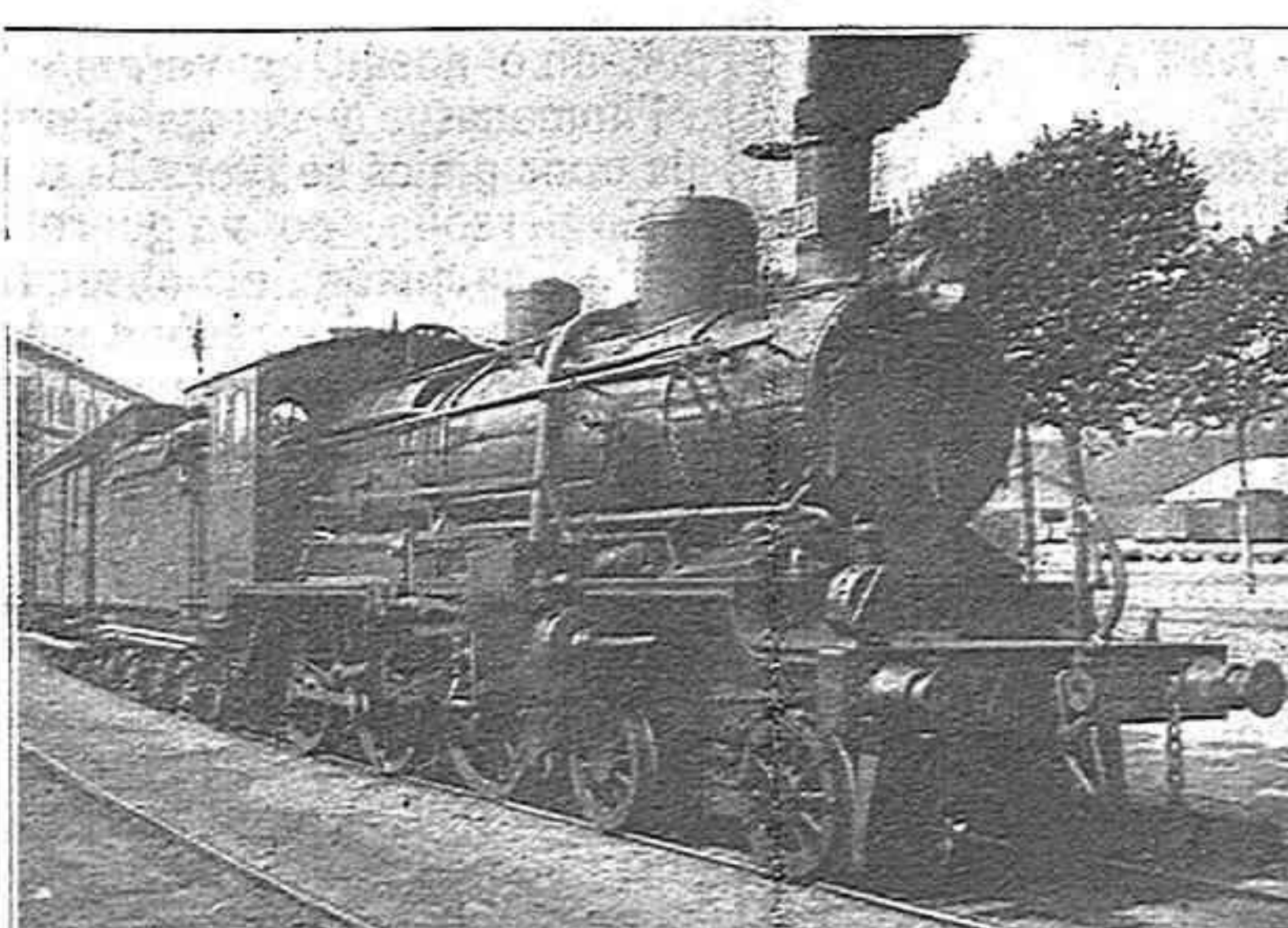
GUARDA-AGULLES D'ENCLAVAMENT
Treballa 12 hores y cobra 12 rals.

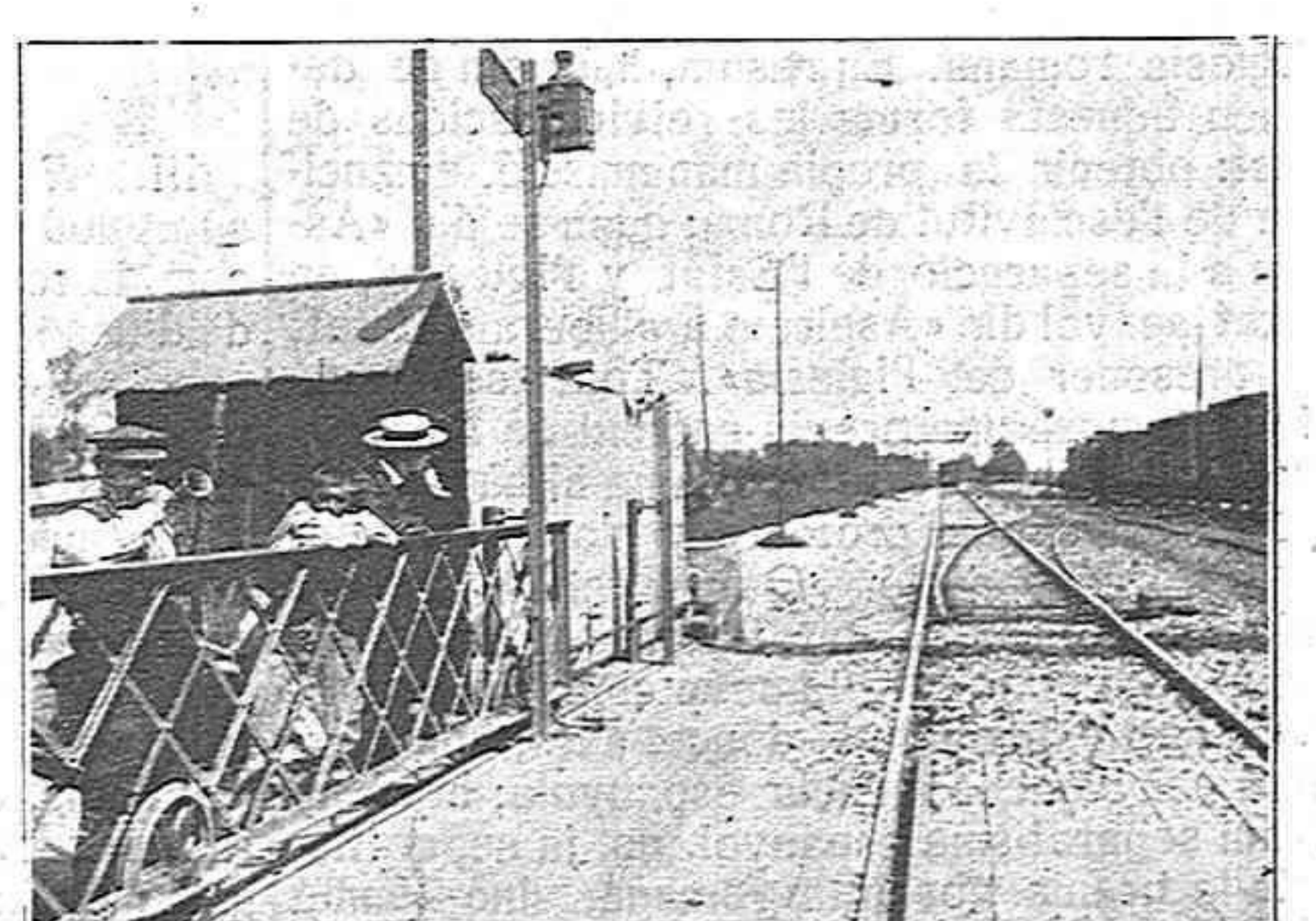
FOGONER
Treballa les hores que convenen y cobra 15 rals.

GUARDA-AGULLES
Treballa 12 hores y cobra 12 rals.

MAQUINISTA
Treballa les hores que convenen y cobra 5 pessetes.

GUARDA-BARRERA
Treballa 12 hores y cobra 10 rals (servei de nit)
y 4 rals (servei de dia).

(0/38)

22 DE SETEMBRE DE 1912

XVII ANIVERSARI DE LA MORT
DE

Ignocent Lòpez Bernagosi

LA CAMPANA DE GRACIA

dedica aquest record a son inolvidable fundador

NOTES OBRERES

El plet
dels carrilaires

Predomina el pessimisme a l'hora en que escrivim aquesta nota. Sembla que la comissió de ferroviaris catalans que anà a Madrid per conferenciar ab el Govern y ab els representants de la companyia, no s'ha pogut entendre ab els senyors de l'altra banda de la barricada. Y la declaració oficial de vaga ja està feta. ¿Se trobarà, en els vuit dies de terme, una solució o un aplassament que eviti el conflicte? Això es lo que resta per saber.

Mentres tant, alguns alts personatges oficials, com el director d'Obres públiques, senyor Zorita, cometen l'indelicadesa d'aversar judicis, afirmant que'ls obrers no tenen raó. En casos greus com el present, lo millor que poden fer certs senyors es guardar un discret silenci. Ja que la seva intervenció en l'assumpte no ha estat satisfactoriament eficaz, al menys que no sigui perjudicial y desgraciada.

Si la vaga ve, ¿serà aquesta prou formidable per fer capitular a la companyia M. Z. A.? Es aquesta una pregunta que ningú, millor que'ls mateixos carrilaires, pot contestarla. Ells saben què pensa cada un dels seus companys y quin grau de decisió y entusiasme hi ha entre el proletariat català del rail. Jutjant per les assemblees ferroviaries celebrades aquest mes a Barcelona, cal reconeixer que l'unitat entre'ls carrilaires es complerta y que'l seu entusiasme es gran.

Les simpaties del public segueixen essent per'ls ferroviaris. Perquè'l public sab que, malgrat els grossos beneficis de la companyia y el caríssim import dels passatges, els obrers carrilaires tenen el mateix sòu miserri de quinze anys enera y treballen tres quartes parts del dia entre neguits y perills. Quan la vaga dels carrilaires francesos, aquets demanaven la *pessa de cent sòus*, els cinc francs. Y tothom els donava la raó en la qüestió del sòu. ¿Com pot negarse aquí la raó complerta als obrers, que demanen una petita millora en els seus sòus de nou y deu rals?

A. R. y V.

l'Església romana, sotmesa a un regalisme, aspirarà, per de prompte, a un règim de separació, contra'l qual protesta en el cas de trobarse en situació de dominadora. Es una equivalència de lo que passa en quant al criteri pedagógic de l'Església, que opta pel monopoli de l'ensenyansa per l'Estat quan l'Estat està sotmès a l'Església; y en cambi opta per la llibertat d'ensenyansa quan l'Estat es plenament civil, això es, plenament *Estat*.—Contra'l regalisme l'Església armà una institució ultramontana, milícia universalista, propiament *catòlica*, sotmesa a Roma pel lligam del vot d'obediencia directa al Papa; aqueixa institució fou la dels jesuïtes, que arribà a santificar l'atentat personal contra'l monarca quan aquet fos un tirà als ulls del criteri eclesiàstic, es dir, quan s'emancipés de la tutela romana. De manera que, contra'l localisme de l'Estat, l'instint clerical apelà a un poder internacional y universalista. Es la mateixa tàctica observada per la Revolució, quan apelà a una ordre internacional y universalista, la francmasoneria, contra'ls Estats sotmesos a una dictadura eclesiàstica. Y de la mateixa manera, avui, nosaltres, contra'ls darrers dominis nacionals de l'Església, apelem a una altra força internacional, cosmopolita y universalista: el socialisme.—El regalisme, doncs, es a l'ultramontanisme lo que'ls Estats confessionals són al socialisme.—La fórmula regalista seria la identificació:

IGLESIA ESTAT

IV. *Laïcisme*.—El poder civil o popular, autoritat y jurisdicció úniques. L'Església sotmesa plenament a l'Estat, y desconeguda per ell com institució. La fórmula seria:

IGLESIA < ESTAT

Y aquesta es la que volem nosaltres.

GABRIEL ALOMAR

Xampanyans de freixa

SOM fervents admiradors dels senyors Layret y Bastardas, y reclousos en nostra llar modesta beguerem, en honor seu, una democràtica copa de malvasia, a la mateixa hora en que ostentament y tirant el pit enfòra, bevia l'aristocràtic xampany molta gent que a bon segur es menys amiga que nosaltres dels senyors Bastardas y Layret.

Desde que comensaren a intervenir en les lluites polítiques, el nostre fervorós aplauso moltes voltes, un respectuós silenci en algunes ocasions y una fonda simpatia sempre, han acompanyat als dos ilustres republicans homenatjats. Admirem en el senyor Bastardas la seva perfecta equanimitat, la serenitat ab que judica totes les coses, la justesa de les seves apreciacions; encaixa exactament en tots els carrecs; no desafina mai, ni en les paraules ni en les accions; correcte, ponderat, judiciós y de figura simpàtica, ens recorda al malaguanyat Carnot, y en la nostra fantasia ja el veiem ocupant dignament el carrec de President de la República Catalana, si algun dia l'Estat espanyol ens abandona. Ens encanta, del senyor Layret, el modo habil ab que sab agermanar la energia dels seus nervis ab la claretat de la seva inteligencia; mentres convens ab l'eloqüència de ses paraules y la força dels seus arguments, entusiasma ab el foc dels seus ulls llampants; el prestigi merescut de que gosa, adquirit lluitant gallardament per la República y per Catalunya, dona més autoritat encara a ses opinions que, constantment sinceres, mereixen sempre el més profund respecte. A les moltes qualitats dels senyors Layret y Bastardas s'hi afegeixen una honradesa mai discutida, una historia sens màcula, un caracter atraient, y per això nosaltres varem adherirnos d'esperit a l'homenatge y varem alçar la copa en honor als bons amics senyors Bastardas y Layret.

En persona, no volguerem ni podiem assistir-hi. Ens plauen els obsequis íntims a volguts amics, quan no'ns reunim més que'ls que estem units per una comunió esperital. Estem violents en un lloc massa public, entre cares desconegudes y ab la rialla obligada a qualsevol tonteria.

Y encara menys ens plauen quan, com desde fa algun temps, aquets *liquids d'honor* no s'organisen per honorar a un amic, sinó per murmurar de l'afi; no en favor de *fulano*, sinó contra *sutano*. L'homenatge es l'excusa per a l'insult; l'homenatjat fa de *mingo* per a tirar contra l'amic d'ahir que avui no'ns vol donar gust. Una festa d'amor es convertida en ventadora d'odi; s'alça la copa per a beure en obsequi d'un y lliensarla ab furia contra el cap d'un altre.

Sempre llástimosament s'empleen totes les energies contra els d'aprop. No hi ha pitjor tasco que'l de la mateixa fusta. Són els antics amics de la «Lliga», els més fermes adversaris de la «Lliga»; seran els antics companys d'«Unió» els que, ab més furia, voldran mossegarse. Les prudents advertencies de l'excelent republicà y bsn amic de tots, en Lluís de Zulueta, no seran escoltades. La veu del seny queda ofegada entre les cridories de l'odi.

No, no assistirem a cap d'aquets homenatges, inspirats un bon xic per baixes intencions. Preferim el got de malvasia, begut ab sant amor, a la copa de *xampany de freixa* llençada a l'esquena d'un correlligionari.

JEPH DE JESUS

ETXA trista.

Ahir, 20 de Setembre, si-gué el quart aniversari de la mort de don Nicolau Salmern, ocorreguda l'any 1908 a Pau, aont, com se recordarà, s'havia instalat el gran patri- triu per a referse y descansar un poc de les seves ardoroses y llargues campanyas en favor de la llibertat y de la redempció del poble.

Gravat en la memoria de tots lo que en Salmern havia fet per a la nostra terra estimada, a la qual va dedicar els darrers esclats de la seva poderosa inteligencia, la fetxa del 20 de Setembre ha de ser per Catalunya, més que per cap altra regió, una diada de dol y de reculliment y una renovació de la promesa de que jamai, els que som veritables demòcrates y catalans de cor, oblidarem les altes ensenyances que, esplèndid y abnegat, va sembrar entre nosaltres l'admirable ex-president de la República espanyola.

¿Diuem que llops ab llops no's mosseguen?... ¡Vaia si's mosseguen!... Y fins s'insulten y's peguen y s'assalten els caus y's fan tot el mal que poden en el mobiliari.

Si ho dubten, preguntinho als socis del *Círcol radical* del carrer del Vidre, que'l dilluns al vespre varen rebre la visita d'uns quants individus, tant o més radicals qu'ells, y que en un tancar y obrir d'ulls els deixaren el pis com un camp pel qual hi ha passat la llagosta.

¡Que content deu estar el *caudillo*, davant d'aquet vergonyós espectacle!...

—¡Assaltadors, assaltats, tots—deu dir fregantse les mans ab satisfacció—tots son deixebles meus!...

Ha succeït lo que nosaltres esperavem.

L'agrupació socialista de Barcelona ha acordat per immensa majoria insistir en la conveniencia de que continui la Conjunció republicana socialista.

Aixís ho farà constar en la pròxima assemblea nacional del partit obrer el delegat dels afiliats catalans, senyor Recasens Mercader, de Reus.

Considerem molt encertada la resolució dels socialistes barcelonins.

¡Bon comensament!...

De la famosa esquadra dels «doscents milions» tenim ja llestos y a punt d'entrar en servei els torpeders números 1 y 2.

Hem dit que estan a punt d'entrar en servei, y cal baixarne alguna cosa d'aquesta afirmació.

El dimars els dos nous torpeders varen sortir de Cartagena per a efectuar probes de velocitat, y tan bé varen anar aquestes, que al ser al davant del cap Palos, el número 1 ¡ai què tinc, ai què no tinc!, no pogué seguir la marxa y va necessitar que'l número 2 el remolqués al port.

Sembla—diu un despaig telegràfic—que les averies sofertes pel torpeder són de molta importancia.

¿Què significa això?

Ho ignorem en absolut.

Però, gats escaldats en el ram d'esquadres, encara no sentim dir que un torpeder nou de trinca ha sofert averies d'importancia, ja tremolem.

Pera el dia 3 del vinent Octubre convoca el senyor Lerroix l'Assamblea municipal de la seva colla.

En ella s'haurà de parlar baix, no's permetrà l'entrada segons a qui y les discussions s'ajustaran a una pauta feta pel propi *cosechero*.

¿Junta de metges?...

Les fórmules
de la lluita anticlerical

VULGARISACIONS

VIAT acabaràn, segons totes les probabilitats, les vacances del poder llegendari. El projecte de Mancomunitats serà, per de prompte, la qüestió vital de les Corts.

Comprenc l'interès de Catalunya per aquesta futura llei; trobo ridícoles les insinuacions de certs liberals contra el *perill* separatista de la reforma; però no hi ha que oblidar que, per aquesta mateixa consideració de l'ortodoxia perfecta de les mancomunitats dins l'espanyolisme dogmàtic, s'atenúa considerablement l'importancia, la trascendencia que puguin tenir. Se les califica, en un mot, d'*ignocents*; això es, d'anodines, d'inofensives, de manses...

Les Corts obriran el curs ab la terrible discussió d'aqueix projecte. Però... ¿es que se'l farà servir de derivatiu contra l'*altre*, contra el terríbil y escandalós projecte d'associacions, per evitar el llamp de les ires episcopals, que ja s'anuncia? ¿Serà possible que s'intenti posar terme a la situació Canalejas, sense tocar la qüestió religiosa?—Aquet periòdic té d'escriure avui també la seva petita pastoral, ab motiu de l'actitut dels bisbes. Mancaria a la seva historia si no ho fes.—Exercim, avui, d'*anti-bisbes*...

Encara no he vist exposat enlloc, clarament, el veritable plet actual entre l'Estat espanyol y l'Església romana. En resum, hauriem de definir en aquesta forma les reivindicacions de l'Estat: obtenir la propia manumissió, emanciparse de l'esclavitud de Roma; quan se diu «Aspirem a la separació de l'Estat y l'Església», en realitat se vol dir «Aspirem a alliberar l'Estat, avui presoner de l'Església». Tota separació política suposa una previa corrent de *separatisme*, y davant tot separatisme hi ha una de les dues parts que protesta y s'oposa violentament a la separació. ¿Quina part? ¿La part dominada? No, en veritat. La part dominadora, perquè no vol perdre la seva condició senyorial. El plet espanyol es, doncs, avui, una vera guerra per l'independencia espanyola; hi ha un lligit separatisme espanyol, no ja separatisme de la tirania absoluta romana, sinó també de l'interna oligarquia episcopal y monacal. «Aspirem a l'Estat lliure».—Heus aquí un concepte que'm sembla clarament explicat.

En les relacions entre l'Església y el poder civil poden presentarse quatre casos:

I. *Ultramontanisme* o *clericalisme* (cas present d'Espanya), o sia la sotmissió reconeguda de l'Estat envers l'Església per la professió del catolicisme oficial, del catolicisme com a religió d'Estat (es dir *política* y no ja nacional; religió de la persona jurídica *poble* y no ja de l'individu, unic que pot tenir religió, perquè es l'unic susceptible de vida d'ultratomba). Es el feudalisme exercit per l'Església sobre l'Estat. L'ultramontanisme, en fórmula, pot esser designat aixís:

IGLESIA > ESTAT

II. *Separació de l'Església y l'Estat*; lo que va expressat en la fórmula, massa famosa, *l'Església lliure en l'Estat lliure*.—En aquest cas se reconeix implícitament la coexistencia d'una potestat individual junta la temporal o laica. En rigor, l'autoritat pública ve a esser, aleshores, una mena de Consulat, com el de la República romana: el sobirà nacional y el Papa venen a esser els dos consuls, ab jurisdicció paralela; l'arcalde y el bisbe són els dos delegats ciutadans d'aqueix duumvirat. Hi ha un Estat clerical dins l'Estat civil, o al revés.

La fórmula es aquesta:

IGLESIA = ESTAT

o

IGLESIA + ESTAT

III. *Regalisme*.—L'Església nacional sotmesa al poder. L'Estat, assimilador de l'Església, com de tot altre poder. Es la situació encarnada d'una manera explícita per la casa de Borbó en el seu gran temps, si bé a Espanya l'exerciren abans en altra forma els monarques de la dinastia austriaca, sobre tot pel ministeri de l'Inquisició, veritable Iglesia hispana. Aixís com, segons la fórmula primera, els Concorrats entre l'Estat y Roma no són tals concorrats (perquè no són pactes, no són contractacions entre dues entitats lliures, sinó que són privilegis, concessions o Cartes otorgades per Roma, suprem poder), inversament, en el regalisme, l'Estat se reserva el dret d'intervenir y autorisar o no les comunicacions entre Roma y les diòcesis nacionals, vassalles propies; tal es la doctrina del *placet*. Es clar, doncs, que

¡Quina xaripa, el *monstruo*! ¡Còm se deu estremir de goig a sota terra!

Perquè la veritat es que això ve a esser una mena de resurrecció, ab totes les campanilles. Ja poden estar contents els conservadors. L'Angiolillo el va *mortalisar* y, ara, en Gal·dós l'immortalisa.

¡Quin exit, en Max-Linder, a Barcelona! Sols el Rei y un altre 20 de Maig solidari, poden competir ab la febra y la gentada que segueix a l'excentric artista cinematogràfic.

Per cert que ab una de les personalitats que primerament va entrevistar-se fou ab en Lerroux, segons conten.

—¡Soc el rei dels comics, ja ho veu!—va dir-li en Max.

—¡Altó!... Ab això sí que no hi passo—respongué el banquer radical.—L'Emiliano y jo no tindrem tan public com vostè, però, de comics, potser encara ho som més.

Un fulano que, a ses velleses, se les donava de missaire, va comprar, pera fer el fatxada, un gran quadro representant Crist clavat en creu.

Al parlarne, un dia, a una senyora amiga, aquesta li preguntà:

—¿Es dir que es una obra d'art?... ¿Y que se sab qui va esser l'autor?

—¡Ja ho crec!—respongué el fulano.—Precisament porta una firma ab unes lletres ben grosses...

—Y ¿què diu, la firma?

—INRI.

Sentint campanes...

En un miting de sufragistes, la senyora X. defensava el seu sexe en aquesta forma:

—¡Es hora de que acabi aqueixa injusticia!... Entre l'home y la dona no hi ha sinó una petita diferencia.—

Un senyor del public:
—Demano la paraula. Jo puc demostrar com la *diferencia* no es tan petita com vol suposar la senyora X.

Un príncep estranger, trobantse a Roma, va visitar la capella Sixtina, acompanyat del Sant Pare, que allavors era Pio IX, y del cardenal Mattei.

—¿Veú?—digué aquet, ensenyantli unes reliquies.—Això es el dit de Sant Pere, apostol...—

Aquí el va interrompre el Papa, dient:
—No exagerem, no exagerem... Se sab que això es un dit, però ningú pot assegurar si era de Sant Pere o de Sant Pau.

Hi hà quèntos que fan com el vi: com més vells són, més merit tenen.

Y aqueix que anem a reproduir es un d'ells. Una vegada un xaval va anar a confessarse y després d'abocar els pecats vingué la penitencia.

—Ves a l'altar del Sagrament y resa vint parenostres—li digué el mossèn.

—¿Vint parenostres?—repliqué el xicot.—No podré pas.

—¿Per què?

—Perquè no més en sé un.

Se parla de la comoditat y de l'economia dels selvatges a l'anar pel món despullats.

Y en Palaudaries, que s'acaba de comprar un vestit, exclama:

—¿Veú? Aquet trajo m'ha costat vint duros. Si fos moda anar despullats, com els selvatges, ara jo aquets vint duros els tindria... a la butxaca.

L'obertura de les Corts

—¡Ruixquet, petits!... ¡A dintre, tots; y a fer bondat, o sinó us trec la menjadora!...

XARADES

I
—Treu l'1.ª-2.ª de l'1.ª-2.ª-3.ª, 2.ª-3.ª-a.

JOAN ROCABERT

II

Nom de consonant ma *prima*,
lo mateix es ma *segona*,
y *prima-segona-terça*
us donarà un nom de dona.

J. R. (a) GARSA

ANAGRAMES

I

Ahir contava la tia
que la filla d'en *Total*,
quan són ella y en Pasqual,
ab un *tot* passen el dia.

B. ROIG Y P. ORIOL

II

—Vegi, *Tot*, si per *total*
pot vendre'm una postal.

JOAN ROCABERT

III

La *Tot* y ses germanetes
són una *tot* morenetes.

JOAN ROCABERT

IV

Tan mala *tot té* en Sevé,
que ara ha agafat la *total*
de ferse del requetè.

R. VALLS

TARGETA

SOTERO B. ELIAS

MANLLEU

Combinar el nom d'un drama castellà.

DOMINICA ROVIRA ORTS

CONVERSA

—Pep, digues al teu germà que vingui a Mataró, aquest hivern.

—Està molt bé; però ¿a quin germà ho haig de dir?

—Al que entre tots dos hem dit.

LLUIS RAMIS CAMALÓ

JEROGLIFICS

I

Contra

JOAN ROCABERT

II

J Quim A
T G
ANA

RICARDO LAFFITTE

III

X
A I ER

LAUREA CARDONER

IV

11'25

SOR PRESA

Dissabte vinent, dia 28
NÚMERO EXTRAORDINARI
DE
La Campana de Gracia

Actualitat política - Conflicte obrer

8 planes de dibuixos y text • 10 centims

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.^{es}